

Professionalsmonitor 2025

Prenatale screening: de NIPT en het structureel echoscopisch onderzoek

Drs. Janine Liefers
Drs. Juliette Cruijsberg
Dr. Femke Atsma

IQ Health science department

Radboudumc

Professionalsmonitor 2025

Prenatale screening: de NIPT en het structureel echoscopisch onderzoek

Datum: 22 oktober 2026

Leden projectgroep Radboudumc
Dr. Femke Atsma, projectleider, IQ Health, Radboudumc
Drs. Janine Liefers, onderzoeker, IQ Health, Radboudumc
Drs. Juliette Cruijsberg, onderzoeker, IQ Health, Radboudumc

Dit is een publicatie van Science Department IQ Health, Radboudumc.
De studie is uitgevoerd in opdracht van het RIVM - RPO.

Inhoudsopgave

Cijfers 2020-2025 **3**

1. Inleiding **9**

2. Methoden **11**

2.1 Proces en datavalidatie *11*

3. Resultaten **13**

3.1 Kerncijfers *13*

3.2 Counseling *14*

3.3 NIPT *15*

3.4 Structureel Echoscopisch Onderzoek (SEO) *20*

4. Discussie en aanbevelingen dataregistratie en indicatoren **25**

Bijlage 1. Afkortingen **26**

Bijlage 2. Overzicht indicatoren monitor 2025 **28**

Cijfers 2020-2025

Het Radboudumc heeft deze monitor uitgevoerd in opdracht van het RIVM – RPO. In de monitor worden gegevens van het programma voor prenatale screening over het jaar 2025 gepresenteerd. Dit betreft counseling, de niet-invasieve prenatale test (NIPT), het eerste trimester structureel echoscopisch onderzoek (ETSEO) en het tweede trimester structureel echoscopisch onderzoek (TTSEO). Onderhavig rapport presenteert de Professionalsmonitor. De Professionalsmonitor rapporteert gedetailleerde cijfers op regionaal en landelijk niveau, inclusief een aantal samenvattende trends. Het doel van de Professionalsmonitor is het inzichtelijk maken van het presteren van het programma voor prenatale screening aan de hand van een set indicatoren, zoals vastgesteld door RIVM-RPO. De peildatum is 1 juni 2026. In tabel 1 worden trends van kerncijfers voor de jaren 2021 t/m 2025 weergegeven. In tabel 2 worden trends van indicatorwaarden voor de jaren 2021 t/m 2025 weergegeven. Daarnaast is er de Monitor. In de Monitor worden landelijke cijfers en trends over tijd en leeftijdsgroepen gerapporteerd.

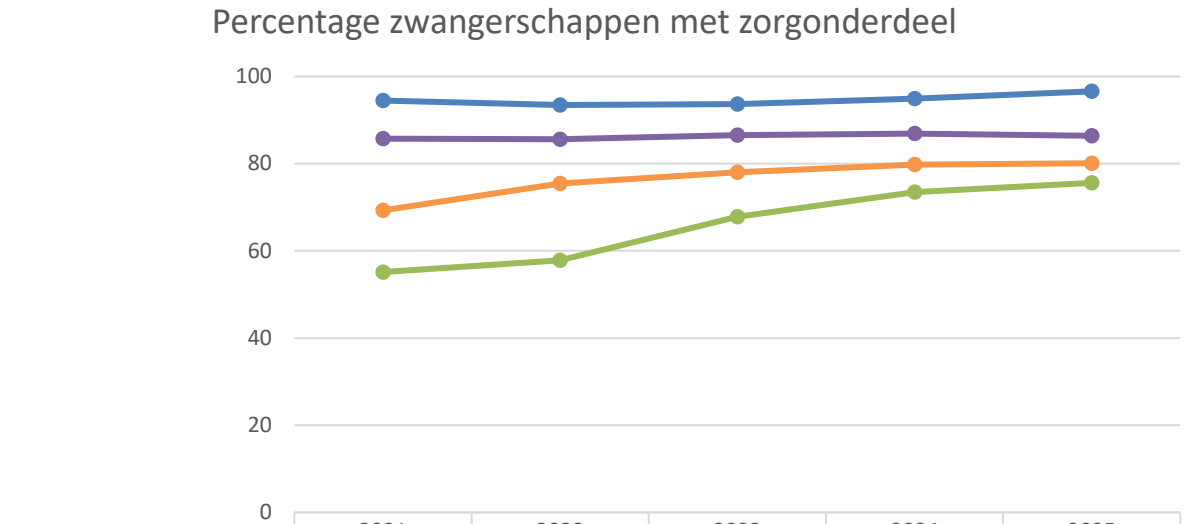
Tabel 1: Trends deelnamegraad counseling en prenatale screening

	2025	2024	2023	2022	2021
Aantal zwangerschappen (waarvan meerlingzwangerschappen)	175.194 (2.881)	171.349 (2.820)	170.721 (2.751)	172.212 (2.564)	180.453 (2.664)
Aantal zwangerschappen[1] met counselingsgesprek	169.297	162.612	159.877	160.957	170.446
Deelnamegraad counseling (%)	96,6	94,9	93,6	93,5	94,5
Aantal zwangerschappen[1] met NIPT (waarvan meerlingzwangerschappen)	132.415 (2.321)	126.023 (2.221)	115.828 (2.143)	99.549 (1.702)	99.516 (1.799)
Deelnamegraad NIPT (%)	75,6	73,5	67,8	57,8	55,1
Aantal zwangerschappen[1] met ETSEO (waarvan meerlingzwangerschappen)	140.349 (1.643)	136.438 (1.628)	133.172 (1.675)	129.977 (1.605)	40.206 (542)[2]
Deelnamegraad ETSEO (%)	80,1	79,8	78,0	75,5	69,3[2]
Aantal zwangerschappen[1] met TTSEO (waarvan meerlingzwangerschappen)	151.341 (1.594)	148.899 (1.575)	147.799 (1.630)	147.441 (1.622)	154.691 (1.643)
Deelnamegraad TTSEO (%)	86,4	86,9	86,6	85,6	85,7

[1] *Aantallen zijn exclusief zwangerschappen zonder BSN.*

[2] *ETSEO beschikbaar vanaf 1 september 2021.*

Figuur 1: Trends deelnamegraad counseling en prenatale screening

	2021	2022	2023	2024	2025
Counseling	94,5	93,5	93,6	94,9	96,6
NIPT	55,1	57,8	67,8	73,5	75,6
Eerste trimester SEO	69,3	75,5	78,0	79,8	80,1
Tweede trimester SEO	85,7	85,6	86,6	86,9	86,4

Tabel 2: Overzicht indicatoren 2025 (zie bijlage 2)

Indicator	2025 %	2024 %	2023 %	2022 %	2021 %
Counseling					
Zwangerschappen met counseling	96,6	94,9	93,6	93,5	94,5
(2. Deelnamegraad counseling)					
Zwangerschappen met counselingsgesprek voor de 14+0 weken[1]	98,1	98,2	98,2	98,0	97,2
(9. Tijdstip counseling)					
NIPT[2]					
Zwangerschappen met NIPT	75,6	73,5	67,8	57,8	55,1
Januari t/m maart 2023			*60,4*		
April t/m december 2023			*70,5*		
(3a. Deelnamegraad NIPT)					
Zwangerschappen met een indicatie herhaaltest NIPT (1e NIPT)	1,9	1,9	2.3	1,5	1,3
Januari t/m maart 2023			*1,8*		
April t/m december 2023			*2,5*		
(4a. Indicatie herhaaltest NIPT)					
Zwangerschappen met een herhaaltest NIPT na een eerste test zonder uitslag	93,1	92,5	93,6	97,1	97,2
Januari t/m maart 2023			*96,5*		
April t/m december 2023			*93,0*		
(5a Deelnamegraad herhaaltest NIPT na eerste test)					
Zwangerschappen met een herhaaltest na een tweede test zonder uitslag NIPT	58,8[3]				
(5a Deelnamegraad herhaaltest NIPT na tweede test)					
Zwangerschappen met een afwijkende uitslag trisomie 13, 18 of 21 na NIPT (eerste test)		0,5	0,5	0,5	0,5
(6a. Uitkomst screening -eerste test)					
Zwangerschappen met een afwijkende uitslag trisomie 13, 18 of 21 na NIPT (per zwangerschap)	0,5[3]				
(6b. Uitkomst screening - per zwangerschap)					
Zwangerschappen waarbij de NIPT voor de 19+0 weken plaatsvond[1]	99,2	99,2	99,3	99,6	99,6
Januari t/m maart 2023			*99,5*		
April t/m december 2023			*99,2*		
(10a. Tijdstip NIPT)					
Zwangerschappen met 10 of minder kalenderdagen tussen de datum bloedafname en de NIPT-uitslag in Peridos	99,2	98,9			
April t/m december 2023			*98,5*[4]		
(11. Tijdigheid uitslag screening NIPT)					

Indicator	2025 %	2024 %	2023 %	2022 %	2021 %
Eerste Trimester SEO (ETSEO)					
Zwangerschappen met ETSEO	80,1	79,8	78,0	75,5	69,3[5]
(3b. Deelnamegraad ETSEO)					
Zwangerschappen met incompleet onderzoek ETSEO	6,7	7,4	7,7[1]	-	-
(7a. Uitkomst ETSEO)					
Zwangerschappen met vermoeden afwijking ETSEO	1,2	1,2	1,3	-	-
(7a. Uitkomst ETSEO)					
Zwangerschappen met verwijzing voor GUO type 2 bij afwijkend ETSEO	1,1[3]				
(8a Verwijscijfer GUO type 2 ETSEO)					
Zwangerschappen waarbij ETSEO voor de 14+4 weken plaatsvond[1]	99,0	99,0	99,0	98,9	
(10b. Tijdstip ETSEO)					
Tweede Trimester SEO (TTSEO)					
Zwangerschappen met TTSEO	86,4	86,9	86,5	85,6	85,7
(3c. Deelnamegraad TTSEO)					
Zwangerschappen met een herhaalonderzoek TTSEO		5,8	5,4	4,6	4,9
(Herhaalonderzoek TTSEO- oude indicator 17)					
Zwangerschappen met een advies herhaalonderzoek TTSEO	5,9[3]				
(4b. Indicatie herhaalonderzoek)					
Zwangerschappen met een herhaalonderzoek na een advies herhaalonderzoek TTSEO	91,3	90,2	82,6	78,0	
(5b. Deelnamegraad herhaalonderzoek TTSEO)					
Zwangerschappen met incompleet onderzoek TTSEO (primair onderzoek)		6,5	6,4	5,6	5,4
(7b. Uitkomst TTSEO – primair onderzoek)					
Zwangerschappen met vermoeden afwijking TTSEO (primair onderzoek)		4,2	4,0	4,0	4,3
(7b. Uitkomst TTSEO – primair onderzoek)					
Zwangerschappen met incompleet onderzoek TTSEO (per zwangerschap)	1,0[3]				
(7d. Uitkomst screening bij TTSEO- per zwangerschap)					
Zwangerschappen met vermoeden afwijking TTSEO (per zwangerschap)	4,3[3]				
(7d. Uitkomst screening bij TTSEO- per zwangerschap)					
Zwangerschappen met verwijzing voor GUO type 2 bij afwijkend TTSEO	4,0				
(8b. Verwijscijfer GUO2 TTSEO)					

Indicator	2025 %	2024 %	2023 %	2022 %	2021 %
Zwangerschappen waarbij TTSEO voor de 21+0 weken plaatsvond[1]	97,8	97,7	97,8	97,5	97,9
(10c. Tijdstip TTSEO)					

[1] Indicatoren 'Tijdstip' zijn verderop in dit rapport uitgesplitst in meerdere categorieën.

[2] Vanaf 1 april 2023 is de NIPT voor alle zwangeren kosteloos beschikbaar. Daarnaast was er sprake van een nieuwe procedure met betrekking tot de registratie van de NIPT-gegevens. Voor het monitoringsjaar 2023 zijn de indicatoren m.b.t. tijdstip en tijdigheid daarom voor beide perioden apart weergegeven (januari-maart 2023 en april-december 2023).

[3] Nieuwe indicator

[4]Per 1 april 2023 wordt deze indicator berekend aan de hand van kalenderdagen en niet meer op basis van werkdagen. Vanaf april 2023 wordt de tijd tussen bloedafname en NIPT-uitslag in Peridos gemeten in plaats van de tijd tussen aankomst bloed op het laboratorium en de registratiedatum van de NIPT-uitslag.

[5] ETSEO is beschikbaar vanaf 1 september 2021. Incompleet onderzoek en vermoeden afwijking beschikbaar vanaf 2023

1. Inleiding

Sinds 2007 wordt door de verloskundige, gynaecoloog of andere verloskundige zorgverlener aan elke zwangere vrouw in Nederland die dit wenst, informatie aangeboden over het programma voor prenatale screening (i.e. counseling). Het doel van prenatale screening is om zwangeren die dat wensen, tijdig te informeren over de eventuele aanwezigheid van één of meer aandoeningen bij hun ongeboren kind, zodat zij een keuze kunnen maken uit verschillende opties.[1] Het programma voor prenatale screening bestaat uit de volgende onderdelen: een screening op chromosoomafwijkingen door middel van de niet-invasieve prenatale test (NIPT)[2] en op lichamelijke afwijkingen met het structureel echoscopisch onderzoek (SEO).
Vanaf 1 april 2023 is de NIPT voor alle zwangeren kosteloos beschikbaar en geen onderdeel meer van een landelijke wetenschappelijke studie. Vanaf 1 april 2025 is er een wijziging geweest in het programma. Vanaf dit tijdstip hoeft er geen keuze meer gemaakt te worden tussen wel- of geen nevenbevindingen. Bij iedere deelnemer wordt vanaf de 10e week getest op aanwijzingen voor down-, edwards- en patausyndroom (respectievelijk trisomie 21, 18 en 13) en op aanwijzingen voor een ongebalanceerde structurele chromosoomafwijking. De aanwijzingen voor zeldzamere trisomieën (rare autosomal trisomies, RATs) worden vanaf 1 april 2025 niet meer teruggekoppeld. Als de NIPT afwijkend is of na herhalingen geen uitslag gegeven kan worden, wordt prenatale diagnostiek aangeboden.
Het SEO wordt uitgevoerd om het kind te onderzoeken op lichamelijke afwijkingen. Sinds 1 september 2021 wordt aan zwangeren (in onderzoekssetting) rond 13 weken het eerste trimester SEO (ETSEO) aangeboden, ook wel de 13 wekenecho genoemd.[3] Rond 20 weken wordt het tweede trimester SEO (TTSEO)[4] aangeboden, ook wel de 20 wekenecho genoemd. Bij een afwijkend SEO wordt, indien gewenst, vervolgdiagnostiek door middel van Geavanceerd Ultrageluid Onderzoek (GUO) type 2 ingezet. Zie voor details over het proces van de prenatale screening Box 1.

De prenatale screening met de NIPT en SEO vallen onder de Wet op het Bevolkingsonderzoek (WBO). In opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voert het RIVM – RPO landelijke regie over de prenatale screening met de NIPT en het SEO. Zeven Regionale Centra zijn vergunninghouder voor de prenatale screening en zorgen voor de kwaliteitsborging (zie bijlage 1 voor een overzicht van de Regionale Centra). De centra contracteren zorgaanbieders die voldoen aan de landelijk vastgestelde kwaliteitseisen. Alleen contractanten mogen de verschillende onderdelen van de prenatale screening uitvoeren. Advisering ten aanzien van het programma vindt plaats in de Programmacommissie Prenatale Screening. Deze commissie adviseert het RIVM – RPO onder meer over de inhoudelijke conclusies en aanbevelingen in de monitor en over acties om de kwaliteit van het programma te verbeteren.

[1] https://www.pns.nl/professionals/nipt-seo

[2] https://www.pns.nl/prenatale-screeningen/nipt

[3] https://www.pns.nl/professionals/nipt-seo/seo/eerste-trimester-seo

[4] https://www.pns.nl/professionals/nipt-seo/seo/tweede-trimester-seo

Box 1: Proces prenatale screening

Stap 1 Aankaarten: De zorgverlener vraagt aan de zwangere of zij informatie wenst over de prenatale screening.
Stap 2 Counseling: Tijdens het counselingsgesprek biedt de counselor de zwangere de informatie die nodig is om een weloverwogen beslissing te nemen. De counselor biedt desgewenst ook ondersteuning om de informatie te verwerken en tot besluitvorming te komen over een eventuele deelname aan een of meer onderzoeken.
Stap 3 Onderzoek: *NIPT voor onderzoek naar chromosoomafwijkingen*[2] • Bloedplasmaonderzoek bij de zwangere vanaf 10 weken zwangerschap. In het bloed wordt gekeken naar fragmenten vrij DNA, deels afkomstig van de moeder, deels van de placenta. Het bloed wordt onderzocht op chromosoomafwijkingen die ernstige gevolgen kunnen hebben voor de gezondheid van het kind. *SEO, waarmee de zwangere informatie krijgt of er aanwijzingen zijn voor lichamelijke afwijkingen bij het kind.* • ETSEO: Sinds 1 september 2021 wordt het eerste trimester SEO (in onderzoekssetting) aangeboden en uitgevoerd van week 12+3 tot en met week 14+3 van de zwangerschap.[3] • TTSEO: een echo die wordt uitgevoerd tussen week 18+0 tot week 21+0 van de zwangerschap, en bij voorkeur tussen week 19+0 tot 20+0 van de zwangerschap.[4]
Stap 4: Invasieve diagnostiek en GUO type 2: • Vervolgdiagnostiek: prenataal genetisch onderzoek door middel van een vlokkentest of vruchtwaterpunctie. • Vervolgdiagnostiek: Geavanceerd Ultrageluid Onderzoek (GUO) type 2 na afwijkend SEO. Hiermee wordt de vermoede lichamelijke afwijking wel of niet bevestigd.

Voetnoten, zie pagina 9

De prenatale screening door middel van de NIPT en het SEO wordt ieder jaar gemonitord onder de verantwoordelijkheid van het RIVM – RPO. Het primaire doel van de monitor is het beschrijven en bestuderen van landelijke en regionale gegevens in het kader van het programma voor prenatale screening aan de hand van indicatoren. De monitor wordt gebruikt voor het verkrijgen van inzicht in het programma en regionale vergelijkingen, voor toetsing aan landelijke kwaliteitseisen, voor beoordeling van regionale volledigheid van gevraagde gegevens en voor een vergelijking tussen de jaren.

Peridos is een landelijke database waarin sinds 2010 gegevens ten aanzien van de prenatale screening in Nederland worden vastgelegd. Gegevens over de prenatale screening bij zwangeren worden rechtstreeks vanuit de eigen bronsystemen van de zorgverleners geïmporteerd in de database. Voor een betrouwbare berekening van indicatoren is het van cruciaal belang dat de registratie betrouwbaar is en dat de data in Peridos van goede kwaliteit zijn. Een activiteit binnen het monitorprogramma is dan ook de beoordeling van de volledigheid en kwaliteit van de data, de zogenaamde datavalidatie, en het aanbevelen van opschoonacties en verbeteracties in de registratie. Deze datavalidatie vindt plaats in kernteam bijeenkomsten, waarin cijfers vanuit de bronsystemen worden besproken.

IQ Health van het Radboudumc heeft in opdracht van het RIVM – RPO de monitor over het jaar 2025 uitgevoerd. In de monitor wordt de kwaliteit van de prenatale screening in 2025 beschreven aan de hand van een vastgestelde set van indicatoren op zowel landelijk als regionaal niveau (zie bijlage 2 voor een overzicht van de indicatoren). Daarnaast worden aan de hand van de resultaten van de datavalidatie aanbevelingen gedaan om de kwaliteit van de data en registratie van gegevens in Peridos te optimaliseren.

Onderhavig rapport presenteert de Professionalsmonitor. De Professionalsmonitor is bedoeld voor professionals in het veld en rapporteert met name gedetailleerde cijfers op regionaal en landelijk niveau. Daarnaast is er de Monitor. De Monitor is bedoeld voor het publiek en vooral gericht op landelijke cijfers en trends over tijd en vergelijkingen van leeftijdsgroepen.

2. Methoden

2.1 Proces en datavalidatie

Deze monitor heeft betrekking op data van het programma voor prenatale screening (de NIPT en het structureel echoscopisch onderzoek) over het jaar 2025. Gedurende het proces van datavalidatie en analyse heeft over de voortgang en de bevindingen continu overleg en bijsturing plaatsgevonden met het kernteam monitor, waarin het RIVM–RPO, drie Regionale Centra voor Prenatale Screening, een landelijk functioneel beheerder, en het Referentiecentrum NIPT vertegenwoordigd zijn. De berekeningen in deze monitor zijn uitgevoerd met Tableau.

2.2 Analyses

Alle kerncijfers en indicatoren zijn berekend op basis van de gegevens over 2025 die per 1 juni 2026 in Peridos aanwezig waren. Zowel kerncijfers als indicatoren zijn berekend op zwangerschapsniveau. Vanaf dit monitoringsjaar is ervoor gekozen om de indicatoren te berekenen op basis van dezelfde noemer als de kerncijfers, omdat het werken met dezelfde noemer meer eenduidigheid in de monitor geeft. Een zwangerschap voltrekt zich binnen een periode van ongeveer 9 maanden, maar niet alle screeningsonderdelen zullen precies in het verslagjaar vallen. De noemer is gedefinieerd als alle zwangerschappen met een à terme datum tussen 1 juli 2025 en 30 juni 2026 met een geregistreerd screeningsonderdeel.

2.2.1 Kerncijfers

Kerncijfers in de monitor zijn absolute getallen met betrekking tot het aantal zwangerschappen met counseling, NIPT, ETSEO en TTSEO. De kerncijfers zijn als volgt bepaald: van de groep zwangerschappen met een à terme datum tussen 1 juli 2025 en 30 juni 2026 is geteld in Peridos hoeveel zwangerschappen met een screeningsonderdeel zijn geregistreerd. Dit betreft zwangerschappen met- en zonder BSN-nummer. Het aantal getelde zwangerschappen in Peridos is gevalideerd aan de hand van de CBS-cijfers. De CBS-cijfers betreffen het aantal levendgeborenen, waarbij wordt gecorrigeerd voor het verlies van de foetus tijdens de zwangerschap (PSIE-correctiefactor (2,6%). Tevens vond er een correctie plaats voor het aantal meerlingen.

2.2.2 Indicatoren

Indicatoren in de monitor zijn berekend aan de hand van een teller en een noemer en uitgedrukt in percentages. Ook voor de indicatoren is uitgegaan van zwangerschappen met een à terme datum tussen 1 juli 2025 en 30 juni 2026. Dit betreft zwangerschappen met- en zonder BSN-nummer. Echter, de indicatoren betreffende deelname aan een screeningsonderdeel bevatten alleen de zwangerschappen met BSN-nummer, omdat de screeningsonderdelen anders niet gekoppeld kunnen worden. Hierdoor verschilt de noemer voor de indicatoren van de deelname (van alle zorgonderdelen) van de noemers voor kerncijfers en overige indicatoren. Voor de berekening van de indicatoren zijn tellers en noemers gedeeld volgens afgesproken definities (zie bijlage 2).

2.2.3 Aandachtspunten bij het lezen van de monitor

Dubbeling tussen regio's

Zwangerschappen worden met een uniek ID geladen in Peridos, waarbij een zwangere in een monitoringsjaar meerdere zwangerschappen kan hebben. Landelijke totalen kunnen hierdoor lager uitvallen dan de som van de afzonderlijke regio's en perioden, omdat zwangeren in verschillende regio's gecounseld of gescreend kunnen zijn.

Counseling

Zwangerschappen met counseling hebben betrekking op zowel eenling- als meerlingzwangerschappen en zijn gebaseerd op zwangerschappen met een counselingsgesprek. Het counselingsgesprek gaat volgens de kwaliteitseisen over de totale prenatale screening. Dit gesprek nemen we als uitgangspunt voor de berekening van de indicatoren counseling.

NIPT

Vanaf 1 april 2025 is het niet langer mogelijk voor een zwangeren om te kiezen voor een NIPT met of zonder nevenbevindingen. De test richt zich vanaf 1 april standaard op het opsporen van down-, edwards- en patausyndroom, evenals op grote chromosoomafwijkingen die indien aanwezig bij het kind tot ernstige gezondheidsproblemen kan leiden. Zeldzame autosomale trisomieën (RAT's) worden niet meer standaard gerapporteerd. Er kunnen ook complex afwijkende profielen (CAP's) gevonden worden die een aanwijzing zijn voor verworven chromosoomafwijkingen bij de zwangere zelf. De uitkomst NIPT is voor het hele jaar 2025 ingedeeld naar de categorieën zoals die vanaf 1 april 2025 worden gerapporteerd.

Tweede trimester SEO (TTSEO)

Het aantal zwangerschappen TTSEO is gebaseerd op alle zwangerschappen exclusief herhaalonderzoeken en vervolgonderzoeken. Ten aanzien van de herhaaltest TTSEO: herhalingsonderzoeken die op dezelfde dag zijn uitgevoerd als het primaire onderzoek, worden niet geregistreerd als herhaalonderzoek en zijn daarom niet in deze berekening meegenomen.

Meerlingen

Door het aantal zwangerschappen te tellen met meer dan één foetus op basis van het 'aantal foetus' is in kaart gebracht hoeveel meerlingzwangerschappen er waren. Op deze manier is rekening gehouden met meerlingzwangerschappen.

Wijzigingen t.o.v. monitor 2024

- Er wordt in deze monitor gebruik gemaakt van dezelfde noemer voor alle kerncijfers en indicatoren, namelijk *alle zwangerschappen met een à terme datum tussen 1 juli 2025 en 30 juni 2026 met een counseling, NIPT, ETSEO of TTSEO.*
- Indicatie herhaaltest NIPT wordt tevens voor de tweede en de derde test weergegeven.
- Deelname herhaaltest NIPT is ook berekend na de tweede test.
- Vanaf 1 april 2025 is er geen keuze meer voor een NIPT met of zonder 'nevenbevindingen'. Daarnaast worden vanaf 1 april 2025 de zeldzame autosomale trisomieen (RAT's) niet meer gerapporteerd. Daarom staat bij de kerncijfers de keuze nevenbevindingen niet meer weergegeven en is de indicator 'Uitkomst NIPT' aangepast. Er is een hiervoor een indeling gemaakt naar structurele chromosoomafwijking (SA) en complex afwijkend profiel (CAP).
- Voor de indicator indicatie herhaaltest zijn de testen zonder uitslag uitgesplitst in geen test en geen uitslag na analyse.
- Uitkomst NIPT wordt nu weergegeven per zwangerschap, dus de uitkomst van een eventuele hertest of hertesten is bepalend voor de uitkomst van de indicator.
- In plaats van herhaalonderzoek TTSEO is voor het advies herhaalonderzoek gekozen.
- Uitkomst onderzoek TTSEO wordt nu voor het herhaalonderzoek van het TTSEO en per zwangerschap berekend. Net als bij de NIPT houdt dit in dat het laatste onderzoek van een zwangerschap de uitkomst bepaalt.
- Twee nieuwe indicatoren toegevoegd: verwijscijfer GUO type 2 bij afwijkend ETSEO en afwijkend TTSEO.

3. Resultaten

3.1 Kerncijfers

Tabel 3. Kerncijfers voor counseling, NIPT, ETSEO en TTSEO[1]

	Totaal
Counselingsgesprek	171.086
NIPT	133.046 (2.333)
ETSEO	140.890 (1.638)
TTSEO	152.202 (1.594)

[1] *Aantallen zijn inclusief zwangeren zonder BSN, tussen haakjes staan de meerlingzwangerschappen*

Tabel 4. Kerncijfers, per regio[1]

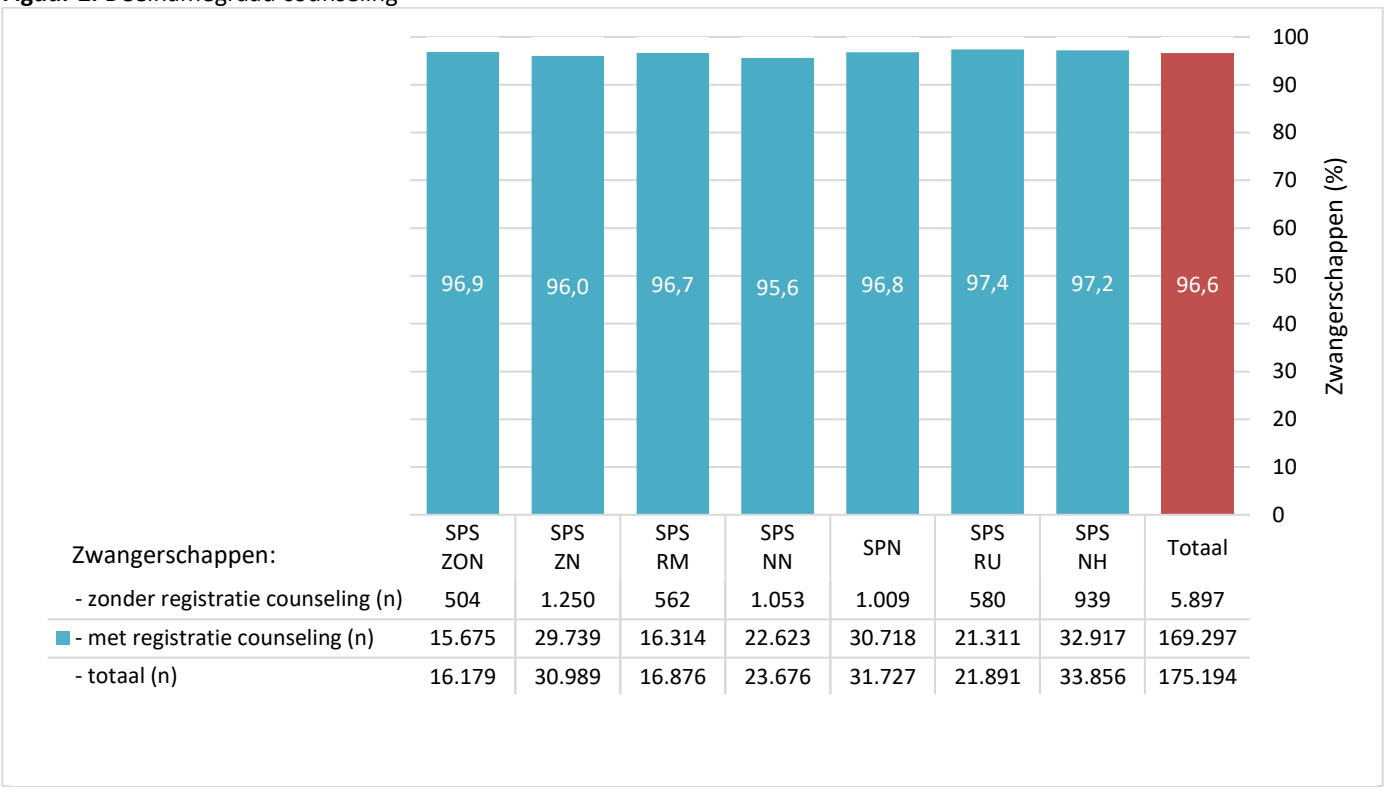
	SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen met counseling (n)	15.844	30.015	16.531	22.974	31.033	21.476	33.470	171.086
Zwangerschappen met NIPT (n)	13.399	22.214	12.613	17.290	25.149	15.627	26.756	133.046
Zwangerschappen met NIPT, meerlingen (n)	205	368	244	283	467	319	448	2.333
Zwangerschappen met ETSEO (n)	13.271	24.496	12.885	20.079	26.039	16.738	27.387	140.890
Zwangerschappen met ETSEO, meerlingen (n)	116	255	177	244	355	194	297	1.638
Zwangerschappen met TTSEO (n)	13.437	27.247	14.128	22.164	27.875	18.667	28.684	152.202
Zwangerschappen met TTSEO, meerlingen (n)	116	283	173	232	302	190	298	1.594

[1] *Aantallen zijn inclusief zwangeren zonder BSN*

3.2 Counseling

Het percentage deelname counseling is 96,6% (Figuur2). Van alle zwangerschappen met counseling is 98,1% voor de 14e week gecounseld (Tabel 5).

Figuur 2. Deelnamegraad counseling[1]

[1] *Exclusief zwangerschappen zonder BSN*

Tabel 5. Tijdstip counseling

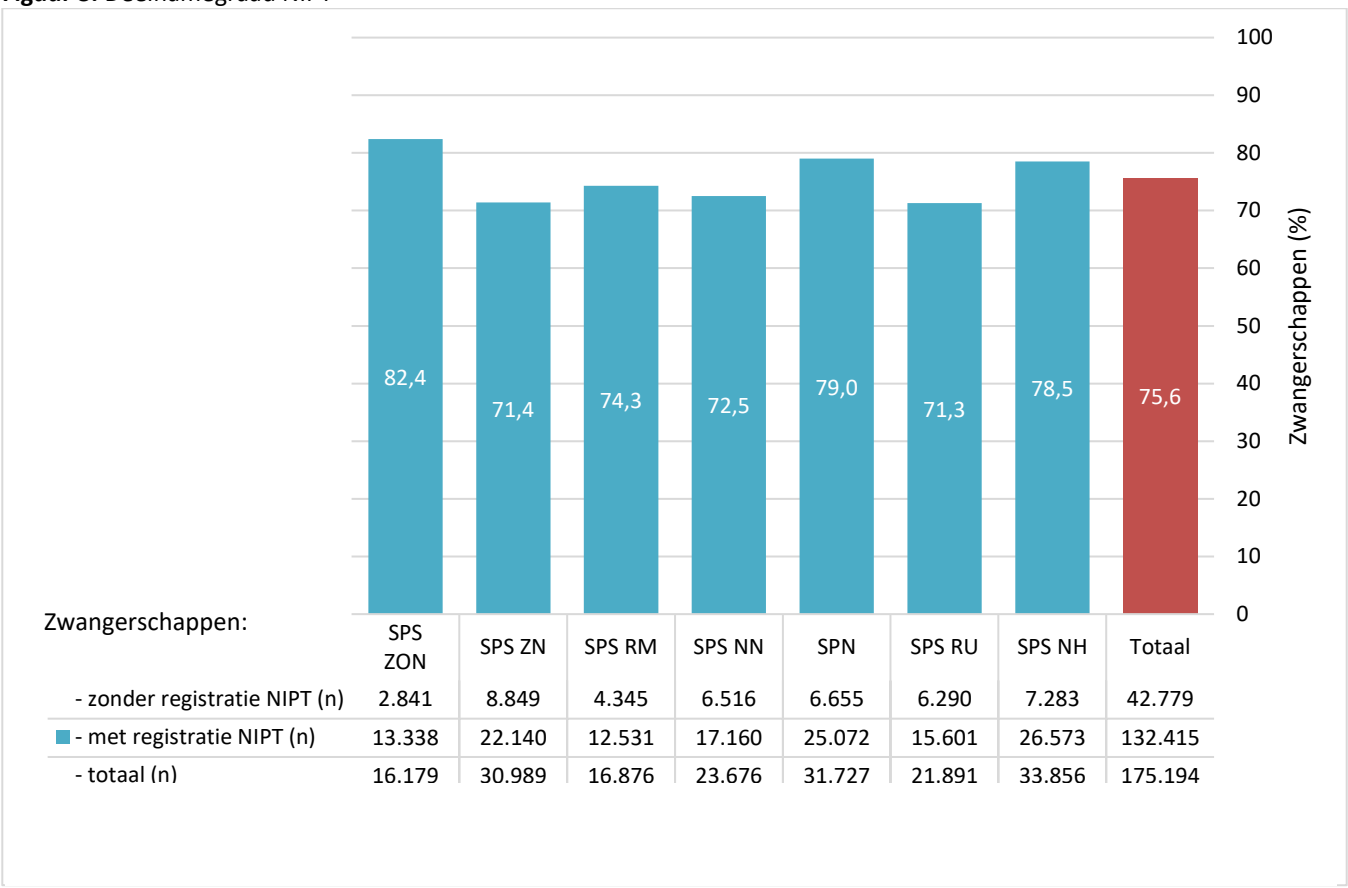
		SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen met counseling, % (N)									
< 8+0 wk	%	28,5	19,9	12,8	15,2	16,1	11,2	16,7	17,0
	n	4.511	5.974	2.105	3.497	4.976	2.405	5.582	29.050
8+0 - 9+6 wk	%	39,9	38,9	35,1	32,4	38,7	37,1	41,1	37,9
	n	6.319	11.674	5.786	7.435	11.987	7.954	13.750	64.905
10+0 - 10+6 wk	%	16,1	19,4	23,4	23,5	22,5	23	19,9	21,1
	n	2.542	5.820	3.850	5.392	6.972	4.926	6.663	36.165
11+0 - 13+6 wk	%	13,6	19,8	26,2	26,8	21,2	27	20,2	22,0
	n	2.153	5.923	4.318	6.155	6.562	5.791	6.756	37.658
>=14+0 wk	%	1,9	2,0	2,6	2,1	1,5	1,7	2,0	1,9
	n	293	596	423	477	477	363	675	3.304

3.3 NIPT

De deelname NIPT is 75,6% en verschilt tussen de regio's (Figuur 3). In 0.3% van de zwangerschappen was sprake van een trisomie 21, in 0,1% van een trisomie 18 en in 0,1% van een trisomie 13 (tabel 6). Het percentage NIPT zonder uitslag is 1,9% bij een eerste NIPT, 11,8% bij een tweede NIPT en 23,1% bij een derde NIPT (Tabel 7). Deelname aan een herhaaltest NIPT na een eerste NIPT zonder uitslag is 93,1% en verschilt niet noemenswaardig tussen regio's. De deelname aan een herhaaltest NIPT na een tweede NIPT zonder uitslag is 58,8% en verschilt wel tussen regio's (Figuur 4). Het gaat hier echter om kleine aantallen.

In Tabel 8 wordt tijdstip NIPT weergegeven. Vanaf 1 april 2023 is het mogelijk om de NIPT vanaf week 10 van de zwangerschap uit te voeren (voorheen was dit vanaf 11 weken). In 78 (0,1%) zwangerschappen is een NIPT bloedafname voor de 10e week geregistreerd, maar dit bloed wordt niet geanalyseerd. Er zijn ook zwangerschappen waarbij na 19 weken de NIPT plaatsvindt (0,8%). Hoewel dit is toegestaan, is het advies om een NIPT voor de 19e week uit te voeren als zwangere nog keuzemogelijkheden wil hebben. Indien de NIPT na de 19e week wordt uitgevoerd, en de zwangere bij een afwijkende uitslag vervolgonderzoek wil laten doen, is de tijd om eventueel iets met de uitslag te doen beperkt. De uitslag NIPT is in 99,2% van de zwangerschappen met een NIPT binnen 10 kalenderdagen beschikbaar (Tabel 9).

Figuur 3. Deelnamegraad NIPT[1]

Zwangerschappen:	SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
- zonder registratie NIPT (n)	2.841	8.849	4.345	6.516	6.655	6.290	7.283	42.779
- met registratie NIPT (n)	13.338	22.140	12.531	17.160	25.072	15.601	26.573	132.415
- totaal (n)	16.179	30.989	16.876	23.676	31.727	21.891	33.856	175.194

[1] *Exclusief zwangerschappen zonder BSN*

Tabel 6. Uitslag NIPT, per zwangerschap [1]

		SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Uitslag NIPT bekeken per zwangerschap, % (N)									
Trisomie 21	%	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
	n	46	87	43	50	71	54	118	469
Trisomie 18	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	n	9	16	8	11	17	18	21	100
Trisomie 13	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	n	9	24	13	12	20	11	26	115
Structurele chromosoomafwijking (SA)	%	0,10	0,18	0,13	0,13	0,10	0,07	0,12	0,12
	n	14	40	17	22	25	11	31	160
Complex afwijkend profiel (CAP)	%	0,01	0,00	0,03	0,01	0,01	0,02	0,01	0,01
	n	2	1	4	2	2	3	3	17
Overige uitslag	%	0,04	0,02	0,01		0,03	0,03	0,01	0,02
	n	5	5	1		8	5	2	26

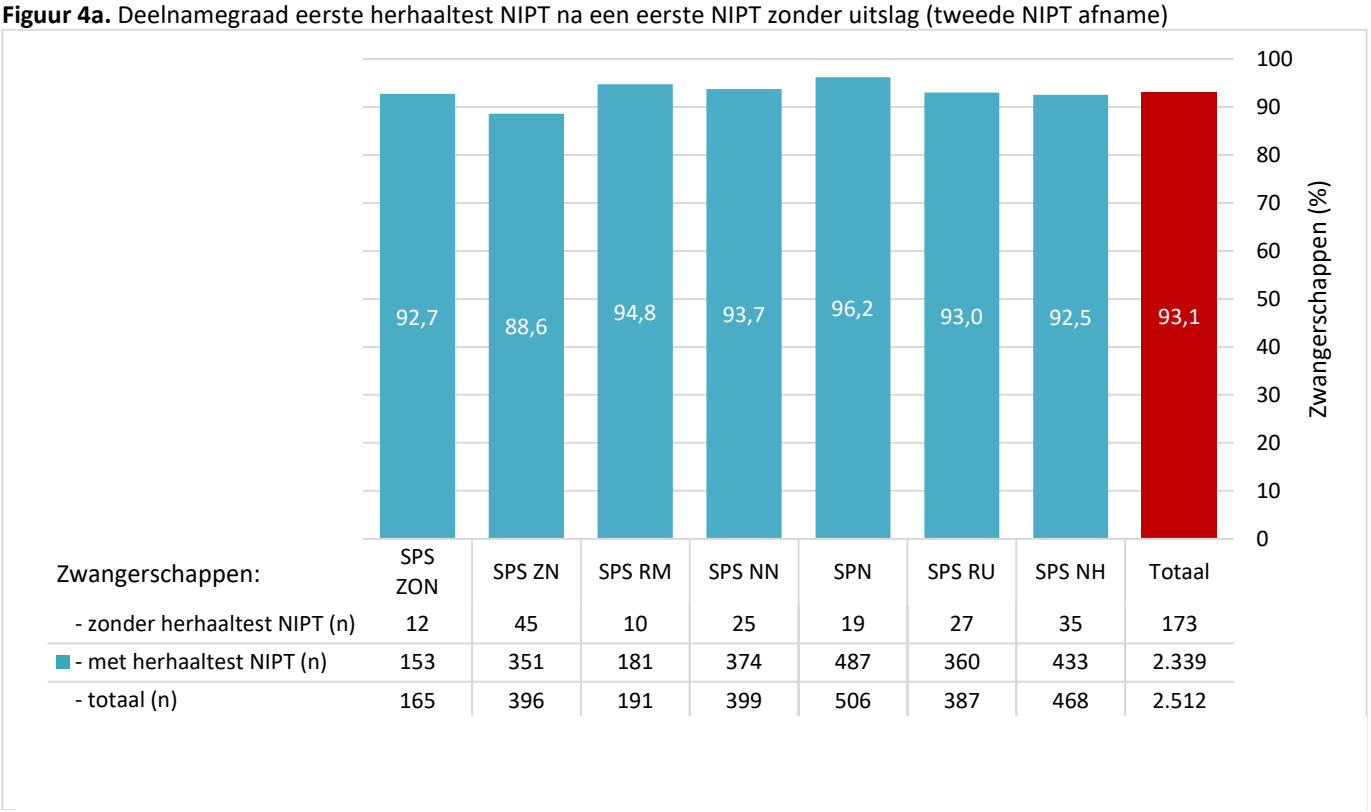
[1] *Tot 1 april 2025 was er een nog een keuze nevenbevingen. Daardoor kan het percentage SA voor het gehele jaar iets lager liggen.*

Tabel 7. Indicatie herhaaltest NIPT en deelname herhaaltest, per NIPT

	Geen uitslag	Uitslag
Zwangerschappen met:		
1e NIPT	133.013	
Geen uitslag 1e NIPT: indicatie herhaaltest (% t.o.v. 1e NIPT)	2.512 (1,9%)	130.501 (98,1%)
Geen uitslag na analyse (n)	1.517	
Niet verricht (n)	974	
Overige niet-geldige codes (n)	21	
Deelname 2e NIPT (% t.o.v. 'Aantal zwangerschappen met 1e NIPT zonder uitslag, n=2.512')	2.339 (93,1%)	
Geen uitslag 2e NIPT: indicatie herhaaltest (% t.o.v. 2e NIPT)	275 (11,8%)	2.064 (88,2%)
Geen uitslag na analyse (n)	236	
Niet verricht (n)	39	
Overige niet-geldige codes (n)	-	
Deelname 3e NIPT (% t.o.v. 'Aantal zwangerschappen met 2e uitslag NIPT zonder uitslag met mogelijkheid tot hertest[1]', n=272)	160 (58,8%)	
Geen uitslag 3e NIPT: indicatie herhaaltest (% t.o.v. 3e NIPT)	37 (23,1%)	123 (76,9%)
Geen uitslag na analyse (n)	37	
Niet verricht (n)	-	
Overige niet-geldige codes (n)	-	

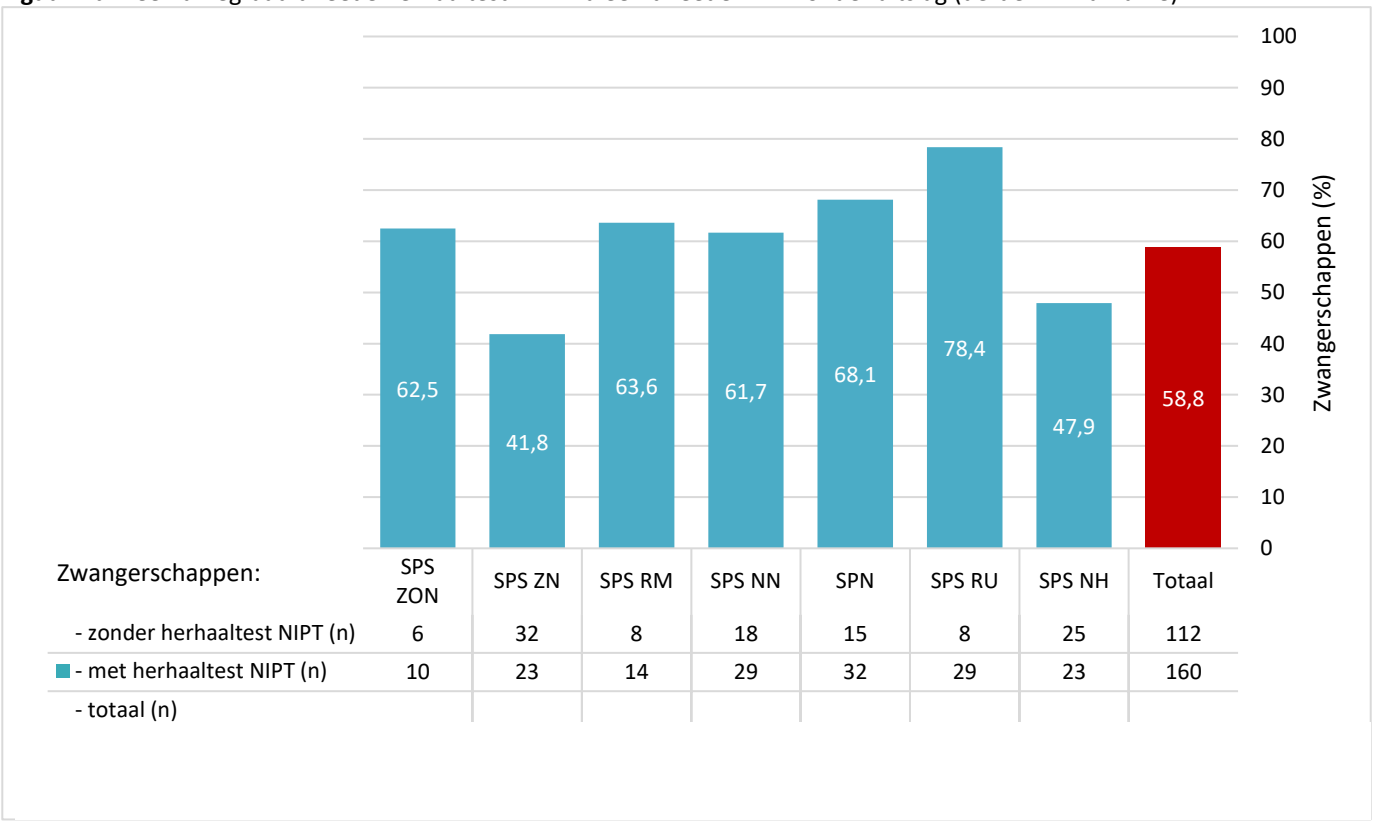
[1] Bij een deel van de uitslagen is het niet zinvol meer om een nieuwe hertest aan te vragen (n=3 zwangerschappen).

Figuur 4a. Deelnamegraad eerste herhaaltest NIPT na een eerste NIPT zonder uitslag (tweede NIPT afname)

Zwangerschappen:	SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
- zonder herhaaltest NIPT (n)	12	45	10	25	19	27	35	173
- met herhaaltest NIPT (n)	153	351	181	374	487	360	433	2.339
- totaal (n)	165	396	191	399	506	387	468	2.512

Figuur 4b. Deelnamegraad tweede herhaaltest NIPT na een tweede NIPT zonder uitslag (derde NIPT afname)[1]

Zwangerschappen:	SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
- zonder herhaaltest NIPT (n)	6	32	8	18	15	8	25	112
- met herhaaltest NIPT (n)	10	23	14	29	32	29	23	160
- totaal (n)								

1 Een deel van de zwangeren wordt doorverwezen voor prenatale diagnostiek, dit kan zorgen voor een lagere deelnamegraad

Tabel 8. Tijdstip NIPT bloedafname[1]

		SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen ingedeeld naar aantal weken zwangerschap bij eerste NIPT, % (N)									
<10 weken[2]	%	0,1	0,1	0,1	0	0	0	0,1	0,1
	n	8	16	11	7	5	6	25	78
10+0 wk – 11+6 wk	%	56,4	65,6	61,8	53,5	59,9	59,7	59,3	59,7
	n	7.552	14.577	7.789	9.255	15.073	9.326	15.871	79.443
12+0 wk – 13+6 wk	%	37,3	27,4	30,1	38,9	34,7	34,6	32,8	33,5
	n	5.001	6.081	3.801	6.729	8.720	5.402	8.775	44.509
14+0 wk – 15+6 wk	%	4	4,3	5	5,4	3,7	4	4,9	4,4
	n	535	946	626	928	925	618	1.324	5.902
16+0 wk – 17+6 wk	%	1,2	1,4	1,6	1,2	0,9	1	1,5	1,2
	n	167	301	196	208	229	153	391	1.645
18+0 wk – 18+6 wk	%	0,3	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,4	0,3
	n	36	79	49	45	54	33	100	396
>=19+0 wk	%	0,7	1	1,1	0,7	0,6	0,6	1	0,8
	n	100	213	141	117	143	89	270	1.073

[1] *Eerste bloedafnamedatum per zwangerschap.*
[2] *Er is alleen bloed afgenomen; geen analyse verricht van het bloed omdat bloed te vroeg is afgenomen*

Tabel 9. Tijdstip uitslag NIPT

	Totaal
Zwangerschappen met uitslag NIPT ≤ 10 kalenderdagen[1], % (n)	99,2 (131.914)

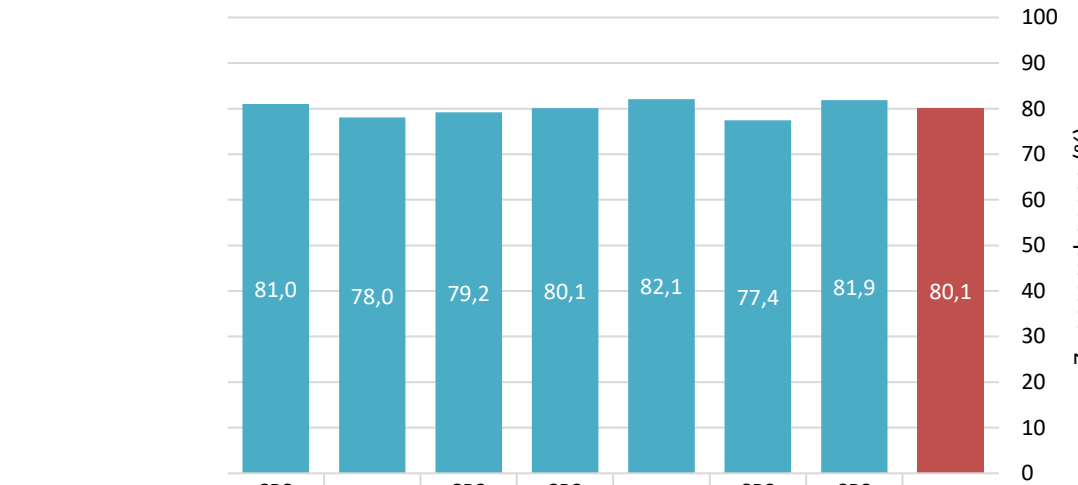
[1] *Tijdstip betreft de tijd tussen bloedafname en de NIPT-uitslag in Peridos.*

3.4 Structureel Echoscopisch Onderzoek (SEO)

ETSEO

De deelname ETSEO is 80,1% en verschilt licht tussen regio's (Figuur 5). De uitkomst ETSEO ten aanzien van vermoeden afwijking is 1,2% en incompleet onderzoek is 6,7% (Tabel 10). Er is 1 regio waarbij uitkomst ETSEO incompleet onderzoek hoger is dan de andere regio's (SPS ZON met 8,9% incompleet onderzoek). In 1,1% van de zwangerschappen is er een afwijkend ETSEO met een verwijzing GUO type 2 (Tabel 11). In 98,8% van de zwangerschappen vindt het ETSEO tussen de 12+3 en 14+4 weken plaats (Tabel 12).

Figuur 5. Deelnamegraad ETSEO[1,2]

Zwangerschappen:	SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
- zonder ETSEO (n)	3.071	6.805	3.507	4.710	5.677	4.941	6.134	34.845
- met ETSEO (n)	13.108	24.184	13.369	18.966	26.050	16.950	27.722	140.349
- totaal (n)	16.179	30.989	16.876	23.676	31.727	21.891	33.856	175.194

[1] Bij het percentage zwangerschappen waarbij niet deelgenomen wordt aan een ETSEO dient opgemerkt te worden dat een deel van de zwangerschappen geen ETSEO krijgt, maar wel een GUO type 1 in het eerste trimester, vanwege een medische indicatie voor screening naar aangeboren afwijkingen. Er kan daardoor sprake zijn van onderschatting van de deelnamegraad ETSEO. In Peridos is bij 4,2% van alle zwangerschappen een indicatie voor een GUO type 1 geregistreerd bij het onderdeel counseling en/of ETSEO.

[2] Exclusief zwangerschappen zonder BSN

Tabel 10. Uitkomst ETSEO

		SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen met conclusie ETSEO, % (N)									
Geen bijzonderheden	%	89,8	92,2	92,5	91,8	92,3	92,7	92,5	92,1
	n	11.923	22.579	11.918	18.441	24.035	15.520	25.328	129.744
Incompleet onderzoek	%	8,9	6,7	6,1	6,9	6,4	6,0	6,2	6,7
	n	1.177	1.643	781	1.394	1.665	1.011	1.700	9.371
Vermoeden afwijking[1]	%	1,3	1,0	1,4	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
	n	167	255	176	229	320	198	340	1.685
Geen hartactie	%	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	n	4	18	9	15	18	9	17	90

[1] *Vermoeden afwijking = conclusie van de echoscopist op basis van de bevindingen van het ETSEO.*

Tabel 11. Verwijzing GUO type 2 [1]

		SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen met verwijzing GUO type 2 en afwijkend ETSEO t.o.v. aantal zwangerschappen met primair onderzoek, % (N)									
Verwijzing GUO type 2 en afwijkend ETSEO	%	1,2	1,0	1,2	1,0	1,1	1,1	1,2	1,1
	n	157	238	159	203	299	182	318	1.556

[1] *Percentages ten opzichte van zwangerschappen met een primair onderzoek.*

Tabel 12. Tijdstip ETSEO

		SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen ingedeeld naar aantal weken zwangerschap bij ETSEO[1], % (N)									
12+1 - 12+2wk	%	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
	n	35	81	21	38	36	32	57	300
12+3 - 13+0wk	%	23,4	30,6	20,6	22,2	22,0	22,4	21,0	23,4
	n	3.100	7.496	2.658	4.467	5.733	3.745	5.743	32.942
13+1 - 13+5wk	%	53,4	48,6	50,3	49,0	49,3	49,8	51,2	50,0
	n	7.081	11.897	6.480	9.834	12.833	8.330	14.007	70.462
13+6 - 14+3wk	%	22,1	19,6	27,4	27,2	27,9	26,8	26,6	25,4
	n	2.935	4.811	3.529	5.453	7.266	4.494	7.288	35.776
14+4 - 14+5wk	%	0,9	0,9	1,5	1,4	0,7	0,8	1,1	1,0
	n	120	210	196	287	170	137	290	1.410

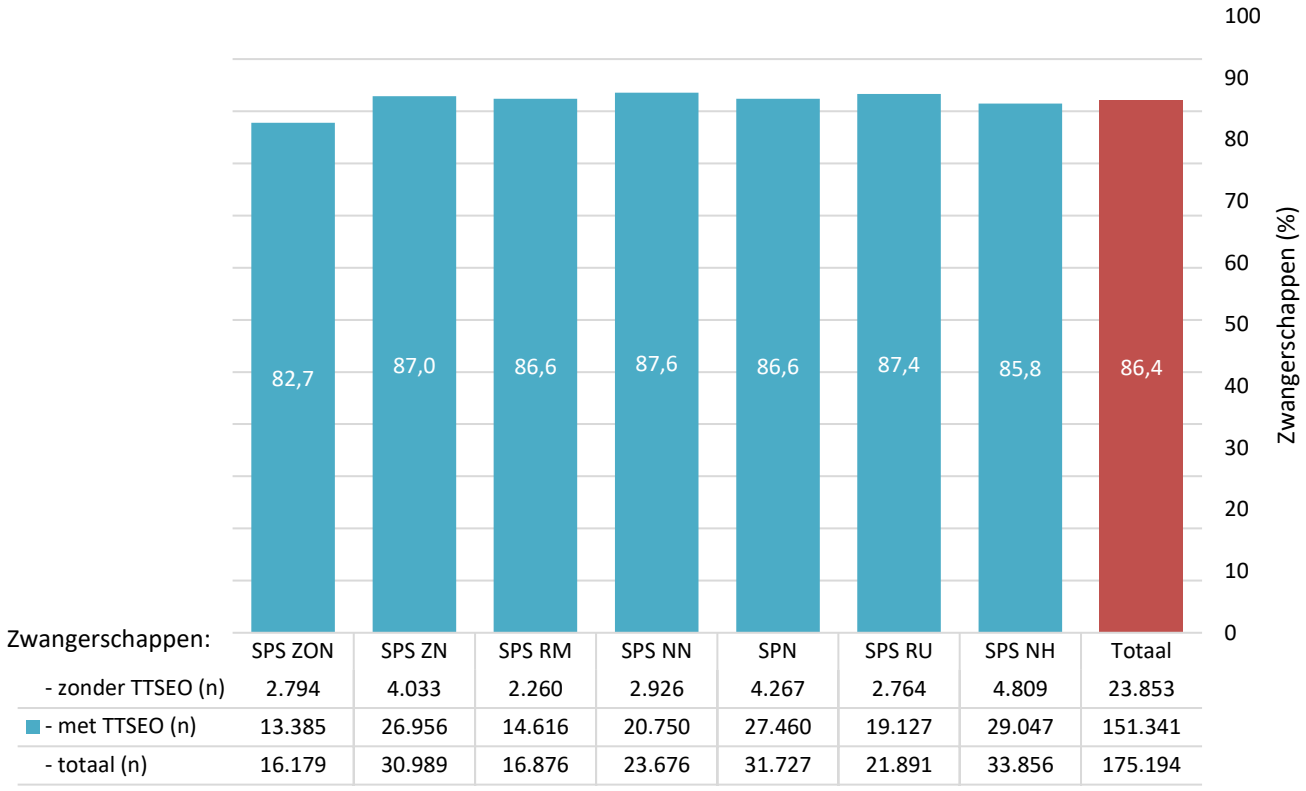
[1] *Eerste registratiedatum per zwangerschap*

TTSEO

De deelname TTSEO is 86,4% en varieert licht tussen regio's (Figuur 6). In 4,3% van de zwangerschappen is een vermoeden afwijking gevonden, in 1,0% van de zwangerschappen is een incompleet onderzoek geregistreerd (Tabel 13). Ten aanzien van incompleet onderzoek is er wat variatie tussen de regio's, met het hoogste percentage voor de regio SPS ZON (2,1%).

In 5,9% van de zwangerschappen is er een advies herhaalonderzoek geweest bij het primaire onderzoek en zijn er verschillen tussen regio's (Tabel 14). De deelname aan herhaalonderzoek TTSEO is 91,3% (Figuur 7). In 4,0% van de zwangerschappen is er een afwijkende TTSEO met GUO type 2 verwijzing geweest (tabel 15). In 97,8% van alle zwangerschappen, vindt het TTSEO plaats voor de 21e week (Tabel 16).

Figuur 6. Deelnamegraad TTSEO[1,2]

Zwangerschappen:	SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
- zonder TTSEO (n)	2.794	4.033	2.260	2.926	4.267	2.764	4.809	23.853
- met TTSEO (n)	13.385	26.956	14.616	20.750	27.460	19.127	29.047	151.341
- totaal (n)	16.179	30.989	16.876	23.676	31.727	21.891	33.856	175.194

[1] Bij het percentage zwangerschappen waarbij niet deelgenomen wordt aan een SEO dient opgemerkt te worden dat een deel van de zwangerschappen geen SEO krijgt, maar wel een GUO type 1 in het tweede trimester, vanwege een medische indicatie voor screening naar aangeboren afwijkingen. Er kan daardoor sprake zijn van onderschatting van de deelnamegraad TTSEO. In Peridos is bij 4,2% zwangeren een indicatie voor een GUO type 1 geregistreerd.

[2] Exclusief zwangerschappen zonder BSN

Tabel 13. Uitkomst TTSEO, per zwangerschap

		SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen met conclusie TTSEO, % (N)[1]									
Geen bijzonderheden	%	93,3	94,8	95,3	94,5	95,1	95,6	94,2	94,7
	n	12.540	25.818	13.502	20.956	26.523	17.847	27.023	144.209
Incompleet onderzoek	%	2,1	1,2	0,9	0,9	0,7	0,5	1,1	1,0
	n	285	319	134	192	190	91	318	1.529
Vermoeden afwijking[2]	%	4,6	4,0	3,7	4,6	4,2	3,9	4,7	4,3
	n	612	1076	524	1016	1166	722	1359	6.475
Geen hartactie	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	n	2	7	5	6	3	9	2	34

[1] Percentages ten opzichte van zwangerschappen met een primaire TTSEO

[2] Vermoeden afwijking = conclusie van de echoscopist op basis van de bevindingen van het TTSEO.

Tabel 14. Advies Herhaalonderzoek TTSEO[1,2]

	SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen met advies herhaalonderzoek (%)	8,0	6,6	5,6	4,6	4,4	4,0	7,9	5,9
Zwangerschappen met advies herhaalonderzoek (n)	1.072	1.785	793	1.027	1.230	754	2.255	8.916

[1] Percentages ten opzichte van zwangerschappen met een primair onderzoek.

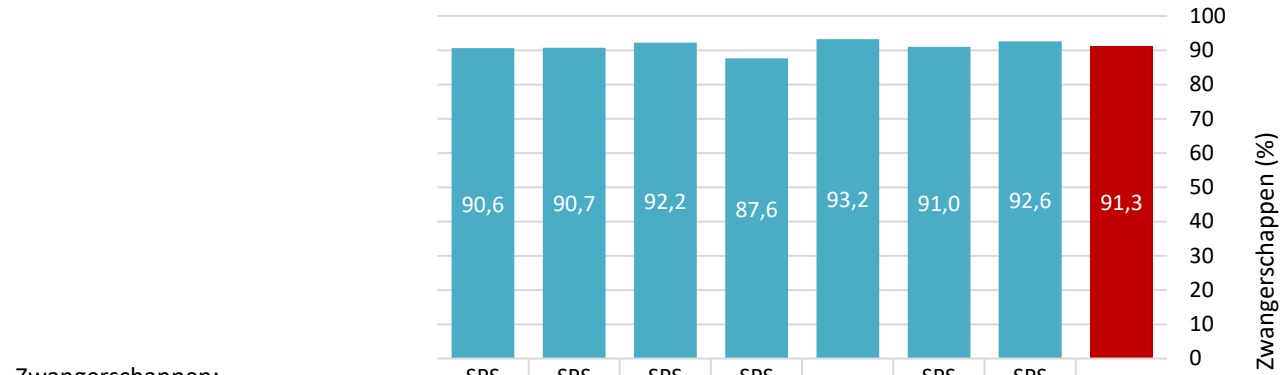
[2] Herhaalonderzoeken die op dezelfde dag zijn uitgevoerd als de primaire onderzoek worden niet geregistreerd en zijn daarom niet in deze berekening meegenomen. Dit geeft een onderschatting van het percentage herhaalonderzoeken.

Tabel 15. Verwijzing GUO type 2 [1]

		SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen met verwijzing GUO type 2 en afwijkend TTSEO t.o.v. aantal zwangerschappen met primair onderzoek, % (N)									
Verwijzing GUO type 2 bij afwijkend TTSEO	%	4,2	3,7	3,4	4,2	4,0	3,6	4,4	4.0
	n	570	998	481	923	1.110	677	1.261	6.020

[1] Percentages ten opzichte van zwangerschappen met een primair onderzoek.

Figuur 7. Deelnamegraad herhaalonderzoek TTSEO

Zwangerschappen:	SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
- zonder herhaalonderzoek TTSEO na advies herhaalonderzoek (n)	101	166	62	127	84	68	166	774
- met herhaalonderzoek TTSEO na advies herhaalonderzoek (n)	971	1619	731	900	1146	686	2089	8142
- totaal (n)	1072	1785	793	1027	1230	754	2255	8916

Tabel 16: Tijdstip TTSEO

		SPS ZON	SPS ZN	SPS RM	SPS NN	SPN	SPS RU	SPS NH	Totaal
Zwangerschappen ingedeeld naar aantal weken zwangerschap bij eerste TTSEO[1], % (N)									
<=17+6 wk	%	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
	n	6	9	10	11	13	8	19	76
18+0 - 18+6 wk	%	9,3	6,7	9,8	8,2	5,9	5,6	7,7	7,3
	n	1.244	1.837	1.385	1.812	1.652	1052	2.199	11.181
19+0 - 19+6 wk	%	72,5	67,4	68,8	66,6	72,9	66,8	73,7	70,0
	n	9.742	18.359	9.723	14.760	20.321	12.471	21.143	106.519
20+0 - 20+6 wk	%	16,8	23,2	18,7	22,5	19,8	25,5	16,3	20,5
	n	2.261	6.313	2.635	4.976	5.533	4.755	4.668	31.141
>= 21+0 wk	%	1,4	2,7	2,7	2,7	1,3	2,0	2,3	2,2
	n	184	729	375	604	356	381	655	3.284

[1] *Eerste registratiedatum per zwangerschap*

4. Discussie en aanbevelingen dataregistratie en indicatoren

4.1 Context

IQ Health heeft deze monitor uitgevoerd in opdracht van het RIVM-RPO (Centrum Regie op Preventieprogramma's en Opschaling binnen het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). In de monitor worden gegevens van het programma voor prenatale screening (counseling, de NIPT en het structureel echoscopisch onderzoek) over het jaar 2025 gepresenteerd. Het doel van de Professionalsmonitor is het inzichtelijk maken van het presteren van het programma voor prenatale screening aan de hand van een set indicatoren voor professionals in het veld. De indicatoren worden berekend op basis van geregistreerde data in Peridos.

In de afgelopen jaren is de registratie van data in Peridos verbeterd, zowel in kwantitatief opzicht als in kwalitatief opzicht. Zo zien we dat de uitbetaling van de screeningsonderdelen er waarschijnlijk voor heeft gezorgd dat de registratie steeds completer wordt. Het percentage counseling stijgt nog elk jaar, wat ook een aanwijzing kan zijn voor een relatie met uitbetaling.

Het kan voorkomen dat niet direct duidelijk is of bepaalde resultaten van de monitor verklaard kunnen worden door eigenschappen van de registratie of daadwerkelijke veranderingen in het programma voor prenatale screening weergeven. Het is namelijk een gegeven dat de inhoud van bepaalde bronsystemen niet uniform is. Vanuit epidemiologisch en methodologisch oogpunt is het voor de vergelijkbaarheid van cijfers tussen regio's wenselijk om bronsystemen zo veel mogelijk uniform te houden en dat bronsystemen zich houden aan landelijke afspraken voor een gestandaardiseerde registratie.

Vanaf dit monitoringsjaar is ervoor gekozen om zowel de kerncijfers als de indicatoren te berekenen op basis van dezelfde noemer. In de vorige monitors werden indicatoren nog berekend op basis van aantal zwangerschappen met een screeningsonderdeel in het verslagjaar. De noemer voor de indicatoren is nu, net als de kerncijfers, gedefinieerd als alle zwangerschappen met een à terme datum tussen 1 juli 2025 en 30 juni 2026 in Peridos. Tijdens de validatie is onderzocht welke effect deze wijziging op de cijfers heeft, maar de verschillen bleken zeer beperkt.

4.2 Conclusies en kanttekeningen

Aantal zwangerschappen

Het totaal aantal zwangerschappen dat is geregistreerd in Peridos is gevalideerd door het te vergelijken met het aantal levendgeborenen zoals gerapporteerd door het CBS. We zien dat de verschillen ten opzichte van het CBS steeds verder toenemen in vergelijking met voorgaande jaren. In Peridos is het aantal zwangerschappen 3,5% hoger dan aantallen berekend met de CBS-cijfers. Vorig jaar was het aantal zwangerschappen in Peridos 2,5% hoger. Er is dus een (toenemende) discrepantie, waarvan na moet worden gegaan wat de oorzaak kan zijn.

Counseling

Het percentage deelname counseling is 96,6% en licht oplopend in vergelijking met de afgelopen jaren; 94,5% in 2021 en 93,5% in 2022, 93,6% in 2023 en 94,9% in 2024. Het blijft hierbij wel de vraag of er in de zwangerschappen waarbij geen registratie counseling is daadwerkelijk niet gecounseld is, of dat de gegevens missen in de registratie. In 2025 zijn de counselingsgesprekken voor het eerst uitbetaald door de regionale centra op basis van de gegevens in Peridos. Hierdoor is mogelijk de registratie van de counseling iets completer dan in voorgaande jaren. Een blijvend aandachtspunt is dat de counselingtermijn van minder dan 8 weken nog vaak voorkomt, terwijl dit eigenlijk niet is toegestaan. Recent is hier in een campagne extra aandacht voor gevraagd. In toekomstige monitors kan worden bekeken of het aandeel dossiers met een counselingtermijn van minder dan 8 weken afneemt.

NIPT

In 2025 is de deelname aan de NIPT iets verder gestegen. Het percentage zwangerschappen waarbij de zwangere kiest voor de NIPT is 75,6%. In 2024 was dit 73,5%. Het valt op dat de deelname NIPT varieert tussen regio's. De uitslag NIPT is vanaf dit jaar in andere categorieën berekend, vanwege wijzigingen in het programma vanaf 1 april 2025. In 1,9% van de zwangerschappen was sprake van een NIPT zonder uitslag bij de eerste NIPT afname, 11,8% voor de tweede

NIPT en 23,1% voor de derde NIPT. In 2025 is de deelname aan een eerste herhaaltest (dus een tweede NIPT) 93,1% na een eerste NIPT zonder uitslag en 58,8% neemt deel aan een tweede herhaaltest (dus derde NIPT) na een tweede NIPT zonder uitslag. Indicatie hertest en deelname hertest na tweede of derde NIPT zonder uitslag en uitslag NIPT per zwangerschap zijn vanaf dit jaar nieuw. Het is van belang voor de komende jaren trends in kaart te brengen en hierop te blijven monitoren.

Eerste en tweede trimester SEO

De deelname ETSEO is 80,1% en lijkt te stabiliseren ten opzichte van 2024 (79,8%) en 2023 (78,0%). De deelname TTSEO is 86,4% en laat over de jaren heen een stabiele trend zien. Bij zwangerschappen waarbij niet deelgenomen wordt aan een TTSEO kan het zijn dat een deel van de zwangeren niet in aanmerking komt voor een SEO, maar wel voor een GUO type 1, vanwege een medische indicatie. In verdiepende analyses is uitgezocht om hoeveel zwangerschappen dit gaat en of het wellicht beter is deze zwangerschappen uit de noemers bij deelname ETSEO en TTSEO te laten. Dit percentage is relatief klein en ook kan er sprake zijn van onderregistratie. Daarom is besloten deze zwangerschappen niet te excluderen, omdat de betrouwbaarheid van deze aanpassing niet duidelijk is. Het percentage vermoeden afwijking is 1,2% bij ETSEO en 4,3% bij TTSEO. Het percentage incompleet onderzoek is 6,7% bij ETSEO en is iets afgenomen ten opzichte van vorig jaar, mogelijk als gevolg van een leereffect en sturing op deze indicator. Het percentage incompleet onderzoek ETSEO is in één hoger dan in de andere regio's. Verder valt op dat in sommige regio's de percentages zijn afgenomen en in andere regio's juist zijn toegenomen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat een incompleet onderzoek ETSEO niet wordt herhaald, maar dat gewacht wordt tot een TTSEO. Van alle zwangerschappen wordt in 5,9% een advies voor een herhaalonderzoek TTSEO gegeven. De deelname aan herhaalonderzoek TTSEO is in 2025 toegenomen naar 91,3% (90,2% in 2024 en 82,6% in 2023) en zijn redelijk vergelijkbaar tussen regio's.

Vervolgdiagnostiek

In deze monitor zijn gegevens beschikbaar ten aanzien van verwijzing GUO. In 1,1% van de zwangerschappen is een afwijkende ETSEO met een verwijzing GUO type 2 geregistreerd. In 4.0% van de zwangerschappen is een afwijkende TTSEO met een GUO type 2 verwijzing geregistreerd.

In deze monitor zijn geen gegevens beschikbaar ten aanzien van vervolgdiagnostiek zelf. Recent is de Verzamelwet II.b door zowel de Tweede als Eerste Kamer aangenomen, waarmee de juridische grondslag voor de zorginstellingen wordt verkregen om follow-up gegevens aan te leveren. Aanvullend hierop is nog een nadere ministeriële regeling nodig. Naar verwachting kan de wetgeving in juli 2027 ingaan. Dit betekent dat een heel belangrijke stap is gezet om testeigenschappen voor de monitor in de toekomst te kunnen berekenen.

Aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de kwaliteit van het screeningsprogramma van een hoog niveau is. Daarom zijn er momenteel weinig verbeterpunten. Op basis van de resultaten de volgende vieraanbevelingen gedefinieerd:

- Discrepantie tussen aantal zwangerschappen geteld in Peridos en aantal zwangerschappen berekend m.b.v. CBS-cijfers blijven monitoren.
- Het percentage incompleet onderzoek ETSEO is voor 1 regio hoger dan in andere regio's. Zodra er helderheid is over het al dan niet opnemen van het ETSEO in de reguliere screening, zal, in geval van opname, onderzocht moeten worden wat de oorzaak is van dit hoge percentage incompleet onderzoek in de desbetreffende regio.
- De Verzamelwet Gegevensverwerking VWS II.b zal vanwege de verplichte aanleveringen van data uit het vervolgonderzoek meer inzicht gaan geven in de 'fout-positieve' uitslagen (dat wil zeggen: verwezen bij SEO of NIPT, maar niet bevestigd bij GUO2 of genotypering). Daarnaast zijn geboortegegevens van belang om de 'fout-negatieve' uitslagen te bepalen (dat wil zeggen: uitslagen van het SEO of NIPT waarbij een afwijking niet is gezien, maar die er later wel bleek te zijn). Al deze gegevens zijn nodig om een compleet beeld van de resultaten van het programma te verkrijgen.

Bijlage 1. Afkortingen

Regio afkorting	Regionaam
SPS ZON	Stichting Prenatale Screening Zuidoost Nederland
SPS ZN	Stichting Prenatale Screening Zuidwest Nederland
SPS RM	Stichting Prenatale Screening Randstad-Midden
SPS NN	Stichting Prenatale Screening Regio Noordoost-Nederland
SPN	Stichting Prenatale Screening Regio Nijmegen
SPS RU	Stichting Prenatale Screening Regio Utrecht en omstreken
SPS NH	Stichting Prenatale Screening Noord-Holland
Overige afkortingen	
GUO	Geavanceerd Ultrageluid Onderzoek
NIPT	Niet-Invasieve Prenatale Test
RIVM-RPO	Het Centrum Regie op Preventieprogramma's en Opschaling binnen het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
ETSEO	Eerste trimester SEO
TTSEO	Tweede trimester SEO
WBO	Wet op het Bevolkingsonderzoek

Bijlage 2. Overzicht indicatoren monitor 2025

Nr	Naam indicator	Programma-onderdeel	Subgroepen	Berekening t.o.v. monitor 2024	Teller/Noemer
1	**Doelgroep**		Landelijk totaal	Conform 2024	Teller: **Aantal zwangerschappen in Peridos met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar** Noemer: **1**
2	**Deelnamegraad counseling**	Counseling	Landelijk totaal Regio specifiek	Conform 2024	Teller: **Aantal zwangerschappen met (minimaal 1) counselingsgesprek voor de prenatale screening en een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar** Noemer: **Aantal zwangerschappen in Peridos met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**
3	**Deelnamegraad (eerste test)**	NIPT • er is een bloedafname geweest. D.w.z. een bericht van de bloedafnameorganisatie met een datum van bloedafname is bekend in Peridos. SEO • er is (minimaal 1) ETSEO in Peridos geregistreerd. • er is (minimaal 1) TTSEO in Peridos geregistreerd.	Landelijk totaal Regio specifiek	Conform 2024	Teller: **Aantal zwangerschappen met deelname aan de prenatale screening (per programmaonderdeel) en een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar** Noemer: **Aantal zwangerschappen in Peridos met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**

Nr	Naam indicator	Programma-onderdeel	Subgroepen	Berekening t.o.v. monitor 2024	Teller/Noemer
4a	**Indicatie herhaaltest NIPT**	NIPT • Geen uitslag NIPT	Landelijk totaal Regio specifiek Naar 1e en 2e test en 3e keer geen uitslag/niet verricht	Na eerste test conform 2024 en Nieuw per zwangerschap en voor de 2e en 3e test	<u>Na eerste test</u> (dus indicatie voor eerste herhaaltest): Teller: **Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar en met een testuitslag van de eerste test die een indicatie is voor een herhaaltest** Noemer: **Aantal zwangerschappen met een eerste test (dat wil zeggen: waarbij een bloedafname is geregistreerd) met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar** <u>Na tweede test</u> (dus indicatie voor tweede herhaaltest): Teller: **Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar en met een eerste herhaaltest die een indicatie is voor nog een herhaaltest** Noemer: **Aantal zwangerschappen met een eerste herhaaltest (dat wil zeggen een tweede bloedafname binnen dezelfde zwangerschap) met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar** <u>Na derde test</u> (dus geen uitslag/niet verricht): Teller: A**antal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar en met een tweede herhaaltest zonder uitslag/niet verricht** Noemer: **Aantal zwangerschappen met een tweede herhaaltest (dat wil zeggen een derde bloedafname binnen dezelfde zwangerschap) met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**

Nr	Naam indicator	Programma-onderdeel	Subgroepen	Berekening t.o.v. monitor 2024	Teller/Noemer
4b	**Indicatie herhaalonderzoek TTSEO**	TTSEO • Advies herhaalonderzoek TTSEO	Landelijk totaal Regio specifiek	Nieuw	Teller: **Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met een primair TTSEO met advies herhaalonderzoek** Noemer: **Aantal zwangerschappen met een primair TTSEO, met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar.**
5a	**Deelnamegraad herhaaltest NIPT**	NIPT • Herhaaltest NIPT na NIPT zonder uitslag	Landelijk totaal Regio specifiek Naar 1e en 2e herhaaltest	Na eerste test conform 2024 Na de tweede test nieuw	Na eerste test (dus deelnamegraad eerste herhaaltest): Teller: **Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met een eerste test waarbij er een indicatie was voor een herhaaltest en deelname aan de herhaalde test van de NIPT** Noemer: **Aantal zwangerschappen met een eerste bloedafname zonder uitslag/niet verricht (of overige redenen waarvoor een indicatie herhaaltest), met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar** Na tweede test (dus deelnamegraad tweede herhaaltest): Teller: **Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met een tweede test waarbij er een indicatie was voor een herhaaltest en deelname aan de tweede herhaaltest van de NIPT** Noemer: **Aantal zwangerschappen met een tweede bloedafname zonder uitslag/niet verricht (of overige redenen waarvoor een indicatie herhaaltest), met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**
5b	**Deelnamegraad herhaalonderzoek TTSEO**	TTSEO • Aantal uitgevoerde herhaalonderzoeken TTSEO na advies herhaalonderzoek	Landelijk totaal Regio specifiek	Conform 2024	Teller: **Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met een tweede TTSEO** Noemer: **Aantal zwangerschappen met een eerste**

Nr	Naam indicator	Programma-onderdeel	Subgroepen	Berekening t.o.v. monitor 2024	Teller/Noemer
					TTSEO met 'advies herhaalonderzoek', met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar
6	**Uitkomst screening NIPT per zwangerschap**	NIPT • Naar trisomie (21, 18, 13) en SA en CAP en overige uitslagen	Landelijk totaal Regio specifiek	Nieuw	Teller: **Het aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met een afwijkende uitslag van de laatste test binnen die zwangerschap** Noemer: **Aantal bloedafnames met deelname aan de NIPT (bekeken binnen een zwangerschap) , met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**
7a	**Uitkomst screening ETSEO**	ETSEO • Naar geen hartactie, geen bijzonderheden, verdenking afwijking en incompleet onderzoek	Landelijk totaal Regio specifiek	Conform 2024	Teller: **Het aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met een bepaalde uitslag van het ETSEO** Noemer: **Aantal zwangerschappen met deelname aan het ETSEO en een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**
7b	**Uitkomst screening TTSEO per zwangerschap**	TTSEO • Naar geen hartactie, geen bijzonderheden, verdenking afwijking en incompleet onderzoek.	Landelijk totaal Regio specifiek	Nieuw	Teller: **Het aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met een bepaalde uitslag na de laatste TTSEO van een zwangerschap** Noemer: **Aantal zwangerschappen met deelname aan het TTSEO, met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**
8a	**Verwijscijfer GUO type 2 ETSEO**	ETSEO • Aantal met advies verwijzing GUO type 2 en conclusie verdenking afwijking	Landelijk totaal Regio specifiek		Teller: **Het aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met een conclusie 'verdenking afwijking' en met advies 'verwijzing GUO type 2'** Noemer: **Aantal zwangerschappen met deelname aan**

Nr	Naam indicator	Programma-onderdeel	Subgroepen	Berekening t.o.v. monitor 2024	Teller/Noemer
					primair onderzoek en een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar Zowel in de tellers als de noemers zijn de zwangerschappen met 'hartactie afwezig' geëxcludeerd.
8b	**Verwijscijfer GUO type 2 TTSEO**	TTSEO • Aantal met advies verwijzing GUO type 2 en conclusie verdenking afwijking	Landelijk totaal Regio specifiek		Teller: **Het aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met een conclusie 'verdenking afwijking' en met advies 'verwijzing GUO type 2'** Noemer: **Aantal zwangerschappen met deelname aan primair onderzoek en een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar** Zowel in de tellers als de noemers zijn de zwangerschappen met 'hartactie afwezig' geëxcludeerd.
9	**Tijdstip counseling**	Counseling	Landelijk totaal Regio specifiek	Conform 2024	Teller: **Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar dat binnen de gestelde tijdsperiode heeft deelgenomen aan het counselingsgesprek voor prenatale screening** • <8+0 wk zwangerschap • 8+0 tm 9+6 wk zwangerschap • 10+0 tm 10+6 wk zwangerschap • >11+0 tm 13+6 wk zwangerschap • >= 14+0 wk zwangerschap Noemer: **Aantal zwangerschappen met een counselingsgesprek voor de prenatale screening, met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**

Nr	Naam indicator	Programma-onderdeel	Subgroepen	Berekening t.o.v. monitor 2024	Teller/Noemer
10	**Tijdstip Screening**	NIPT • NIPT tijdstip SEO • Eerste trimester SEO tijdstip (ETSEO) • Tweede trimester SEO tijdstip (TTSEO)	Landelijk totaal Regio specifiek	Conform 2024	Teller NIPT**: Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met de eerste NIPT** • < 10 wk zwangerschap • 10+0 wk – 11+6 wk zwangerschap • 12+0 wk – 13+6 wk zwangerschap • 14+0 wk – 15+6 wk zwangerschap • 16+0 wk – 17+6 wk zwangerschap • 18+0 wk – 18+6 wk zwangerschap • >= 19+0 wk zwangerschap Noemer NIPT: **Aantal zwangerschappen met deelname aan de prenatale screening (per programmaonderdeel) en een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**
					Teller ETSEO**: Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met de eerste ETSEO** • 12+1 t/m 12+2 wk zwangerschap • 12+3 t/m 13+0 wk zwangerschap • 13+1 t/m 13+5 wk zwangerschap • 13+6 t/m 14+3 wk zwangerschap • 14+4 t/m 14+5 wk zwangerschap Noemer ETSEO**: Aantal zwangerschappen met deelname aan de prenatale screening (per programmaonderdeel) en een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**

Nr	Naam indicator	Programma-onderdeel	Subgroepen	Berekening t.o.v. monitor 2024	Teller/Noemer
					Teller TTSEO**: Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar met de eerste NIPT** • <18+0 wk zwangerschap • 18+0 – 18+6 wk zwangerschap • 19+0 – 19+6 wk zwangerschap • 20+0 – 20+6 wk zwangerschap • >=21+0 wk zwangerschap Noemer TTSEO**: Aantal zwangerschappen met deelname aan de prenatale screening (per programmaonderdeel) en een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**
11	**Tijdigheid uitslag screening NIPT**	NIPT • NIPT <= 10 kalenderdagen tussen bloedafname en uitslag bekend in Peridos	Landelijk totaal Regio	Conform 2024	**<u>Teller:</u> Aantal zwangerschappen met een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar waarbij de uitslag van het screeningsonderzoek binnen de gestelde tijdsperiode in Peridos is geregistreerd** **<u>Noemer:</u> Aantal zwangerschappen met deelname aan de NIPT en een ATD vanaf 1 juli van het verslagjaar tot en met 30 juni van het volgend verslagjaar**